

II. VASÁRNAPI ÉS ÜNNEPNAPI
ISTENTISZTELETI RENDEK
(ORDINÁRIUM)

Liturgikus istentiszteleti rend

A liturgikus istentiszteleti rend felépítése

I. ELŐKÉSZÜLET

HARANGOZÁS, [BEVONULÁS]
KÖSZÖNTÉS
ELŐJÁTÉK ÉS GYÜLEKEZETI ÉNEK
ISTEN NEVÉNEK SEGÍTSÉGÜL HÍVÁSA (INVOKÁCIÓ)
GYÓNÁS (BŰNVALLÁS ÉS FELOLDOZÁS)

II. BEVEZETŐ RÉSZ

BEVEZETŐ ZSOLTÁR (INTROITUS)
KRISZTUS IMÁDÁSA (KYRIE)
DICSŐÍTÉS (GLORIA IN EXCELSIS)
A NAP IMÁDSÁGA (KOLLEKTA)

III. IGEI RÉSZ

IGEOLVASÁS (LEKCIÓ) I–II.
ELŐJÁTÉK ÉS AZ ÜNNEP ÉNEKE (GRADUÁLÉNEK)
IGEHIRDETÉSI ALAPIGE
IGEHIRDETÉS
[IGEHIRDETÉSI ÉNEK]
(KÉRESZTELÉS)
HITVALLÁS (CREDO)
HIRDETÉS
[ÉNEKKARI SZOLGÁLAT VAGY GYÜLEKEZETI ÉNEK]
ÁLTALÁNOS KÖNYÖRGŐ IMÁDSÁG (ORATIO OECUMENICA)

IV. ÚRVACSORAI RÉSZ

ÚRVACSORAI ÉNEK (VAGY ÉNEKVERS)
AZ ÚRVACSORA BEVEZETÉSE (SURSUM CORDA)
NAGY HÁLAADÓ IMÁDSÁG (PRAEFATIO)
SZENT, SZENT, SZENT! (SANCTUS)
A SZENTLÉLEK HÍVÁSA (EPIKLÉZIS)
SZERZÉSI IGÉK
EMLÉKEZZÉL MEG, URUNK... (ANAMNÉZIS)
MIATYÁNK
AZ ÚR BÉKESSÉGE (PAX)
ISTEN BÁRÁNYA (AGNUS DEI)
KRISZTUS TESTÉNEK ÉS VÉRÉNEK VÉTELE (COMMUNIO)
IMÁDSÁG (POSTCOMMUNIO)

V. KÜLDÉS, ÁLDÁS

ELBOCSÁTÁS
ÁLDÁS
ZÁRÓÉNEK
UTÓJÁTÉK

5. Liturgikus istentiszteleti rend

Az istentisztelet rendje három helyszínt feltételez: oltár, szószék és ambó. Ez utóbbi elkészítését és használatát a liturgiai bizottság ajánlja.

Egyes tételek többféle módon is szerepelhetnek a liturgiában. Ezeket a változatokat dőlt betűkkel jelöltük. Az úrvacsorai liturgia az epiklézistől kezdődően kétféle dallammal szerepel a 82. oldaltól egyszerű dallammal, a 92. oldaltól pedig az Agendából eddig is ismert dallamokkal.

I. ELŐKÉSZÜLET

HARANGOZÁS, [BEVONULÁS]

A lelkész és a szolgálattevők a sekrestyében együtt imádkoznak, majd (a harangozás alatt) belépnek a templomba. Ekkor a gyülekezet feláll, és csendes imádsággal fogadja a szolgálattevőket. Amikor a szolgálók a helyükre mennek, a gyülekezet leül.

Ünnepi alkalmakkor a szolgálattevők bevonulnak, egyéb esetben – a helyi lehetőségeknek megfelelően – egyszerűen a helyükre lépnek, majd leülnek.

KÖSZÖNTÉS

A lelkész röviden – igével (pl. a heti igével) – köszönti a gyülekezetet. Szükség esetén néhány mondatban tájékoztatja a gyülekezetet az istentisztelettel kapcsolatos információkról (pl. szól az egyházi esztendő vonatkozásairól, az úrvacsora rendjéről, az istentisztelet témáját meghatározó aktualitásról).

ELŐJÁTÉK ÉS GYÜLEKEZETI ÉNEK

A gyülekezeti éneket megfelelő orgona- vagy fúvóselőjáték vezetheti be.

A gyülekezeti ének lehet dicséret vagy az egyházi év jellege szerint választott ének.

ISTEN NEVÉNEK SEGÍTSÉGÜL HÍVÁSA (INVOKÁCIÓ)

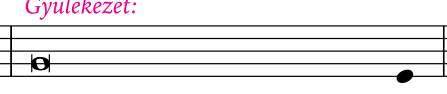

A lelkész az oltárhoz lép, vagy az oltárasztal mögé áll.

[Luther Kis káté-beli javaslata alapján *szabad lehetőség* van arra, hogy keresztet vessünk magunkra. A keresztvetés hitvallás mások és önmagam számára, amellyel megvallom: Krisztushoz tartozom, meg vagyok jelölve a kereszt jelével. Aki keresztet vet, ne ítélje el azt, aki nem vet keresztet; aki nem vet keresztet, ne ítélje el azt, aki keresztet vet! Ez a gyülekezetben megfelelő módon tanítható és gyakorolható.]

Lelkész: *Gyülekezet:*

Az Atya, ✚ Fiú, Szentlélek nevében. **Á-men.**

Lelkész: *Gyülekezet:*

A mi segítségünk az Úr nevében van, **ő alkotta az eget és a földet.**

GYÓNÁS (BŰNVALLÁS ÉS FELOLDOZÁS)

A salutatio bibliai hagyományokra épülő mondatai használhatók többféle módon is. Úgy is, hogy csak a lelkész köszönt, úgy is, hogy a gyülekezet válaszol rá. Szentírási értelemben a „lelkeddel” kifejezés az egész embert jelenti. A párbeszéd összeköti a gyülekezetet és az istentiszteleti szolgálattal megbízott lelkészt.

Lelkész: Az Úr Jézus Krisztus kegyelme legyen mindnyájatokkal!

Gyülekezet: **És a te lelkeddel!**

A bűnbánat bevezetéseként gyónási lekción is felolvashatunk, amelyben – különböző tradíció szerint – szerepelhet a tízparancsolat, a parancsolatok kettős jézusi összefoglalása, az apostoli biztatás vagy más igeszakasz is.

Ott, ahol a lelkész ezt indokoltnak tartja, vagy a gyülekezet igényli, rövid, bűnbánatra hívó, a kegyelem elfogadására buzdító ígehirdetés vagy meditáció is elhangozhat.

[Testvéreim az Úrban! Vizsgáljuk meg magunkat Isten színe előtt!
Hallgassuk meg a Tízparancsolatot!

Ha gyónási lekción is vannak, a gyülekezet itt feláll – ezt a lelkész kézmozdulatával jelezheti.

Ezt mondja az Úr:

Én vagyok az Úr, a te Istened. Ne legyen más istened! Ne vedd hiába Istened nevét! Szenteld meg az ünnepnapot! Tiszteld atyádat és anyádat! Ne ölj! Ne paráználkodjál! Ne lopj! Ne tégy felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot! Ne kívánd felebarátod házáat! Ne kívánd felebarátod házastársát vagy bármiféle tulajdonát!

Mert én, az Úr, a te Istened, féltőn szerető Isten vagyok, aki megbünteti az atyák bűnét a fiakon harmad- és negyedéig azokon, akik engem gyűlölnek; de kegyelmet gyakorlok ezeréig azokkal, akik szeretnek engem, és megtartják az én parancsolataimat.

Krisztus Urunk ezt mondja a parancsolatokról:
Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből! Ez az első és nagy parancsolat. A második pedig hasonlít ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat! Nincs más parancsolat, amely nagyobb ezeknél.

Az Úr Jézus Krisztus apostola ezt tanítja:
Ha azt mondjuk, nincsen bűn mibennünk, magunkat csapjuk be, és igazság nincsen bennünk. Ha megvalljuk bűneinket, hűséges és igaz az Isten, megbocsátja bűneinket, és megtisztít minden gonoszagtól.]

Lelkész: Testvéreim! Isten színe előtt gondoljunk méltatlanságunkra, és valljuk meg bűneinket!

Ha nincs gyónási lekción, a gyülekezet itt áll fel – ezt a lelkész kézmozdulatával jelezheti. Itt rövid csendet is tarthatunk. Ezután a gyülekezet válaszol a gyónási kérdésekre, és/vagy elmondja a gyónó imádságot:

Lelkész: Az élő Isten színe előtt kérdezem mindenkitől személy szerint: Testvérem az Úrban! Vallod-e magad bűnösnek és ezért kárhozatra méltónak?

Gyülekezet: *Vallom.*

Lelkész: Bánod-e igazán bűneidet?

Gyülekezet: *Bánom.*

Lelkész: Megbocsátottál-e mindazoknak, akik vétkeztek ellened?

Gyülekezet: *Megbocsátottam.*

Lelkész: Igyekez-e Isten akarata szerint élni?

Gyülekezet: *Igyekezem.*

Lelkész: Hiszed-e, hogy Isten a Krisztusért megbocsát a megtérő bűnösnek?

Gyülekezet: *Hiszem.*

Lelkész: Legyen néktek a ti hitetek szerint!

[Ezzel a hittel könyörögjünk Isten irgalmáért!]

És/vagy:

Gyülekezet: *Vallom előtted, szent és igaz Isten, hogy vétkeztem ellened és embertársaim ellen gondolattal, szóval és cselekedettel. Sok jót elmulasztottam, sok rosszat elkövettem. Nem vagyok méltó kegyelmedre, méltó vagyok ítéletedre. Hozzád fordulok mégis: nincs más reménységem. Szent Fiadért, az Úr Jézus Krisztusért kérlek: légy hozzám irgalmas, és bocsásd meg bűnömet! Ámen.*

Lelkész: Bízatok, testvéreim! Isten megkönyörült rajtunk Jézus Krisztus által, aki meghalt bűneinkért, hogy Istenhez vezessen minket.

(A dőlt betűs rész az egyházi esztendő szerint változik; lásd a 9. fejezetben.)

A lelkész áldásra emeli kezét.

Én pedig feltámadott Urunk megbízásából feloldozlak benneteket bűneitekből az Atya, **+** a Fiú és a Szentlélek nevében! Járjatok új életben a Szentlélek erejével!

Vagy:

Jézus Krisztus feltámadása után ezt mondta tanítványainak: Békesség néktek! Ahogyan engem küldött az Atya, én is úgy küldelek titeket: akiknek bűneit megbocsátjátok, megbocsátatnak azoknak, akikéit megtartjátok, megtartatnak. Ezért az Úr rendelése szerint hirdetem bűneitek bocsánatát, hogy oldozva legyetek a földön és a mennyben, az Atya, **+** a Fiú és a Szentlélek nevében!

Bízatok és örüljete, bűnbánó és Krisztusban reménykedő testvéreim: Isten megbocsátotta bűnötöket. Az ő Szentlelke legyen veletek, hogy teremjétek a megtérés gyümölcseit az Úr Jézus Krisztus által!

Gyülekezet: *Ámen.*

A gyülekezet helyet foglal – ezt a lelkész kézmozdulatával jelezheti.

II. BEVEZETŐ RÉSZ

BEVEZETŐ ZSOLTÁR (INTROITUS)

A lelkész (vagy a gyülekezet) az egyházi évek megfelelő zsoltárt olvas/énekel (lásd 9. fejezet). Zsoltárokat énekelhetünk a GyLK-ból és az EÉ-ből, alkalmanként parafrázis formájában is. Más, hiteles forrásból származó Introitus-zsoltárokat is választhatunk, melyeket a (megfelelően képzett) kántor előzőleg a gyülekezetnek megtanított.

A

A lelkész/előénekes vezetésével recitáljuk a 9. fejezetben található keretverses zsoltárrészletet. Ebben az esetben az antifóna dallami váza a következő:

A zsoltárverseket az előénekesek vagy kiskórus recitálja az ötödik tónuson:

Ezen a tónuson énekeljük a doxológiát is, majd közösen megismételjük az antifónát. [A gyülekezet bekapcsolódhat a doxológia éneklésébe a „B” változat szerinti dallammal a recitált zoltározás végén is.]

Példa a Szentháromság ünnepe utáni 9. vasárnap Introitus-zsoltárának szövegével:

Antifóna

Előénekesek, majd gyülekezet:

(általános dallamváz)

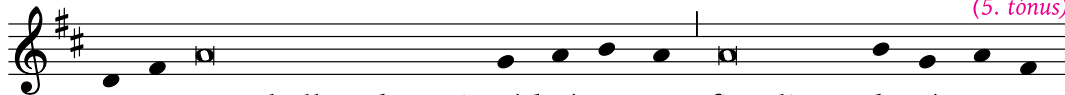

Isten az, a-ki megsegít en-gem, az Úr az, aki megváltja lel-ke-met.

(Zsolt 54,6)

Előénekesek:

(5. tónus)

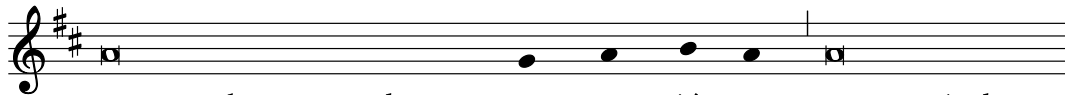
Is-te-nem, hallgasd meg i-mád-sá-go-mat, figyelj ese-de-zé-sem-re!

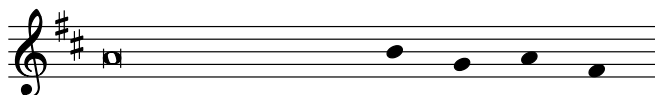
Ne zárkózz el könyör-gé-sem e-lől, tekints rám, és hall-gass meg!

Segíts meg en-gem ne-ve-dért, ments meg i-gaz-sá-god-dal!

Magasztalom nevedet, Uram, mert jó vagy, mert minden

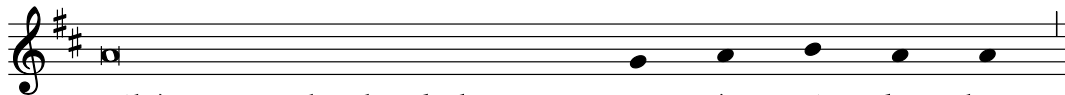

nyomorúságból ki-men-tet-tél.

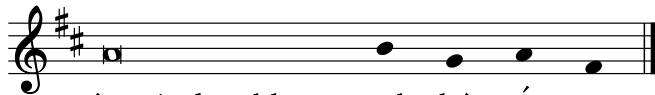
(Zsolt 54,4; 55,2; 54,3.8.9)

Di-cső-ség az Atyának és a Fi-ú-nak és a Szent-lé-lek-nek,

Miképpen volt kezdetben, most és min-den - kor

és mindörökkön örök-ké. Á-men.

Az antifóna megismétlése közösen:

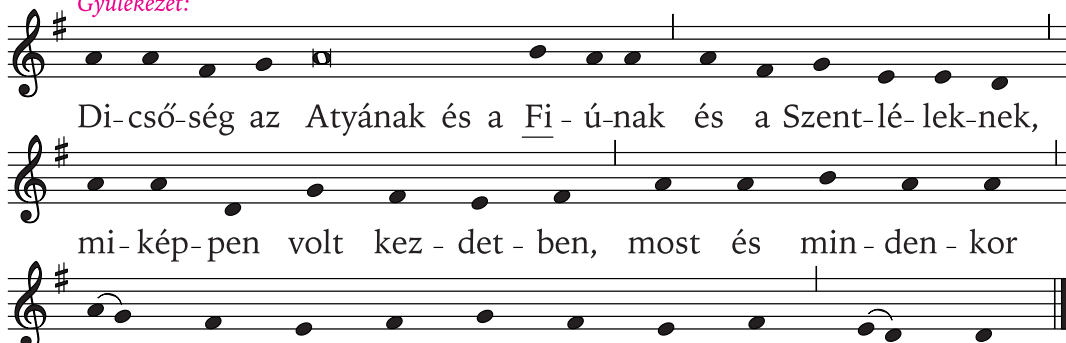

Isten az, a-ki megsegít en-gem, az Úr az, aki megváltja lel-ke-met.

B

Az Introitus-zsoltár szövegét a lelkész vagy a lektor olvassa (lásd 9. fejezet). Ebben az esetben a gyülekezet a doxológiát közösen éneкли.

Gyülekezet:

Di-cső-ség az Atyának és a Fi-ú-nak és a Szent-lé-lek-nek,
mi-kép-pen volt kez-det-ben, most és min-den-kor
és mind-ö-rök-kön-ö-rök-ké. Á-men.

Az énekelt doxológia után az antifóna szövegét a lelkész/lektor ismét felolvassa.

C

Az Introitus-zsoltár helyén a gyülekezet az ünnephez illő zsoltárt vagy zsoltárparafrazist énekel a GyLK-ból vagy az EÉ-ből.

D

Introitusként elhangozhat – különösen nagyobb ünnepeken – más, hiteles forrásból származó, az ünnephez illő Introitus-zsoltár is a gyülekezeti énekkar vagy kiskórus előadásában.

KRISZTUS IMÁDÁSA (KYRIE)

A

Hatszakashozos Kyrie a német evangélikus hagyomány szerint (Straßburg 1524) a lelkész és a gyülekezet közötti váltakozással.

Lelkész: U - ram, ir - gal - mazz! *Gyülekezet:* U - ram, ir - gal - mazz!

Lelkész: Krisz - tus, ke - gyel - mezz! *Gyülekezet:* Krisz - tus, ke - gyel - mezz!

Lelkész: U - ram, ir - gal - mazz! *Gyülekezet:* U - ram, ir - gal - mazz!

B

Kilencszakaszos Kyrie az ógyházi hagyomány szerint, a Missa Mundi alapján, görög szöveggel. [A kar által énekelt szakaszt a kántor vagy a gyülekezet is énekelheti.]

Lelkész/előénekes: Ky-ri - e e-lei-son! *Kar:* Ky-ri - e e-lei-son! *Gyülekezet:* Ky-ri - e e-lei-son!

Lelkész/előénekes: Chri-ste e - lei - son! *Kar:* Chri-ste e - lei - son! *Gyülekezet:* Chri-ste e - lei - son!

Lelkész/előénekes: Ky-ri - e e-lei-son! *Kar:* Ky-ri - e e-lei-son! *Gyülekezet:* Ky-ri - e e-lei - son!

C

Hatszakasos Kyrie Luther „Deutsche Messe”-je alapján, görögül vagy magyarul, a lelkész és a gyülekezet közötti váltakozással.

Lelkész: Ky-ri-e e-le-i-son! *Gyülekezet:* Ky-ri-e e-le-i-son!

Lelkész: Christe e-le-i-son! *Gyülekezet:* Christe e-le-i-son!

Lelkész: Ky-ri-e e-le-i-son! *Gyülekezet:* Ky-ri-e e-le-i-son!

Vagy:

Lelkész: U - ram, irgalmazz! *Gyülekezet:* U - ram, irgalmazz!

Lelkész: Krisztus, kegyelmezz! *Gyülekezet:* Krisztus, kegyelmezz!

Lelkész: U - ram, irgalmazz! *Gyülekezet:* U - ram, irgalmazz!

D

Kyrie az egyházi ének megfelelően változó szöveggel (lásd a 9. fejezetben). A szöveg egyszerű recitáló tónuson, a Kyrie rész a „C” változat alapján hangozhat el. A gyülekezet felel a lelkész énekére. Példa általános használatra:

Lelkész:
Úr Jézus Krisztus, aki kereszted által hoztál örömet a világba,

Gyülekezet:
U-ram, irgalmazz! U-ram, irgalmazz!

Lelkész:
Úr Jézus Krisztus, aki betöltöd az Istent keresők vágját,

Gyülekezet:
Krisztus, kegyelmezz! Krisztus, kegyelmezz!

Lelkész:
Úr Jézus Krisztus, aki örök életet ajándékozol a halál rabjainak,

Gyülekezet:
U-ram, irgalmazz! U-ram, irgalmazz!

DICSŐÍTÉS (GLORIA IN EXCELSIS ÉS LAUDAMUS TE)

[A gyülekezet feláll.]

A Gloria in excelsis énekelhetjük önmagában vagy a Laudamus te-himnusszal együtt. A lelkész intonációjára a gyülekezet felel. A Laudamus-t a jelölt módon osztott kórusal is énekelhetjük (pl. I. – énekkar, II. – gyülekezet).

A

A német evangélikus hagyomány szerint, a Missa „De angelis” alapján.:

Gloria in excelsis

Lelkész:

Di-cső-ség a ma-gas-ság-ban Is-ten-nek!

Gyülekezet:

És a föl-dön bé-kes-ség, és az em-be-rek-hez jó - a - ka-rat!

Laudamus te

Gyülekezet/kar:

I. Dicsérünk és áldunk té-ged, **II.** imádunk, és há-lát adunk ne-ked

I+II. a te nagy di-cső-sé-ge-dért, **I.** Úr Is-ten, meny-nye-i Ki-rály,

II. min-den - ha - tó A-tya Is-ten! **I+II.** Úr Jé - zus Krisz-tus,

I. Va-ló - sá-gos Is-ten, **II.** az Atya egyszülöttje, **I+II.** Is-ten Bá-rá-nya,

I. a - ki el-ve-szed a vi-lág bű-nét, ir-gal-mazz ne-künk,

II. a - ki el - ve - szed a vi - lág bű - nét, hall - gass meg min - ket,

I+II. a - ki az A - tya jobb - ján ülsz, ir - gal - mazz ne - künk!

I. Mert e - gye - dül te vagy szent, **II.** e - gye - dül te vagy az Úr,

I+II. e - gye - dül te vagy fen - sé - ges, Jé - zus Krisz - tus,

I. a Szentlé - lekkel együtt, **II.** az A - tya di - csóságében. **I+II.** Á - men.

B Óegyházi hagyomány szerint, a „Missa Mundi” alapján.

Gloria in excelsis

Lelkés:

Di - cső - ség a magasság - ban Is - ten - nek!

Gyülekezet:

És a föl - dőn bé - kes - ség, és az emberekhez jó - a - ka - rat!

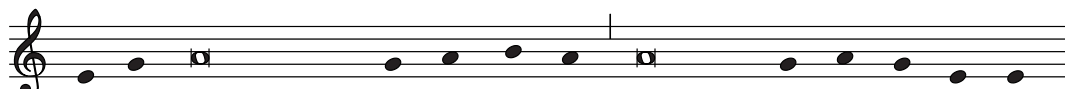
A Laudamus te B változata a következő oldalon található.

Laudamus te

Gyülekezet/kar:

I. Di - csé-rünk és ál - dunk té - ged,

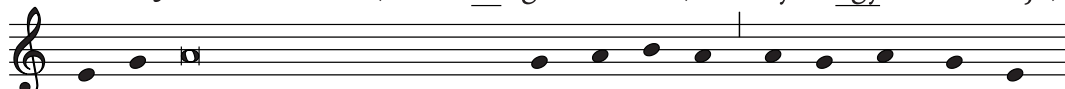
i - má-dunk, és hálát a - dunk ne - ked a te nagy di - cső - sé - ge - dért,

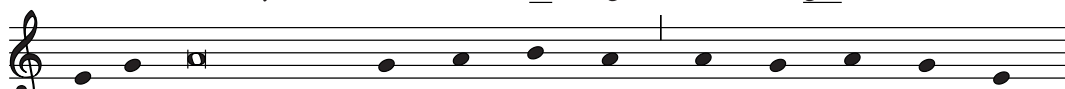
II. Úr Is - ten, meny - nye - i Ki - rály, mindenható A - nya Is - ten!

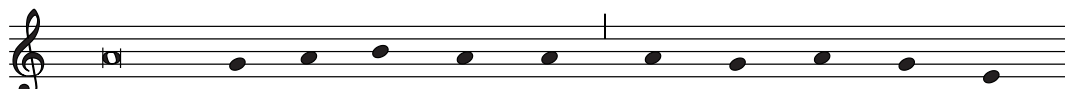
I+II. Úr Jé - zus Krisztus, való - sá - gos Is - ten, az Atya egy - szü - lött - je,

I. Is - ten Báránya, aki elveszed a vi - lág bű - nét, ir - gal - mazz ne - künk,

II. a - ki elveszed a vi - lág bű - nét, hall - gass meg min - ket,

I+II. aki az A - nya jobb - ján ülsz, ir - gal - mazz ne - künk!

I. Mert e - gye - dül te vagy szent, egyedül te vagy az Úr,

II. egyedül te vagy fen - sé - ges, Jé - zus Krisz - tus,

I+II. a Szentlélekkel e - gyütt, az A - nya di - cső - sé - gé - ben. Á - men.

Lelkés:

Di-cső-ség a magasságban Is - ten-nek!

Gyülekezet:

És a földön bé-kes - ség, és az em-be-rek-hez jó - a - ka-rat!

Te - né - ked zeng - jen é - ne-künk,
Te jól kor-mány - zod, Is - te-nünk,Ó, légy ö - rök - re ál - dott!
E szép, cso - dás vi - lá - got,

És nagy ha-tal-mad vég - te-len, Hogy bármit rendelsz,

meg - le-gyen. Mi ben - ned bí - zunk bát - ran.

Megváltónk, Isten szent Fia, Úr Jézus, hála néked, Hogy értünk, elveszettekért,
Hullattad drága véred. Isten Báránya, hű Urunk, Fogadd el kérő sóhajunk: Te
légy irgalmas hozzánk!

Szentlélek, légy Vigasztalónk, Ha sátán kísért, támad! Te őrizd, védelmezd, te
óvd A drágán szerzett nyájat! Megváltónk értünk szenvedett. Legyőzni bajt, ín-
ségetek Te adj erőt minékünk! *EÉ 43,2-4*

[A gyülekezet helyet foglal.]

A NAP IMÁDSÁGA (KOLLEKTA)

A lelkész salutatióval szólítja meg a gyülekezetet.

Lelkész: *Gyülekezet:* *Lelkész:*

Az Úr legyen ve - le - tek! És a te lelkeddel! Imádkozzunk!

A lelkész elénekli vagy elmondja a nap imádságát. Az ún. „ógyeházi kollektát” (lásd a 9. fejezetben a nap imádságai közül az elsőt) a következő dallamformulákat használva recitáljuk:

Megszólitás Hosszabb tagmondat zárása (Metrum)

Kisebb tagolás (Flexa) Máshol így (Flexa) Mondatvég (Punctum)

A kolleкта doxológiája:

Az Úr Jézus Krisztus ál-tal, aki veled és a Szentlélekkel Is-ten,
él és uralkodik ö - rök - kön - ö - rök - ké. Á - men.

Példa általános használatra böjt 4. vasárnapjának ógyeházi kollektája szerint:

Lelkész:

Mindenható, ö-rök Is-ten! Vétkeink ellenünk tanúskodnak,
mégis hozzád fordulunk! Ne feledkezz meg kegyelmedről, és ne hagyj
minket vigasztalás nél-kül, de erősítsd szívünket igéddel, hogy

ne a földiekért ag-gód-junk, hanem beteljük országod ja-va-i-val.

Az Úr Jézus Krisztus ál-tal, aki veled és a Szentlélekkel Is - ten,

él és uralkodik örök - kön - ö - rök - ké. *Gyülekezet:* Á - men.

A lektorok az ambóhoz lépnek.

III. IGEI RÉSZ

A liturgikus istentiszteleti rendben három igeszakaszt olvasunk föl. Ha az igehirdetés alapigéje evangélium, a két olvasmány: ószövetségi igeszakasz és epistola. Ha az igehirdetés alapigéje az Ószövetségből való, akkor az olvasmányok sorrendje: epistola, majd evangélium. Ha az igehirdetés alapigéje epistola, akkor az olvasmányok rendje: ószövetségi textus, majd evangélium. A válaszok (responzumok) mindig az adott lekciónak igazodnak. Ószövetségi igeszakasznál: „Áldjuk az Urat, mert irgalmas, / és beszéde megmarad örökké.” Epistolánál: „Urunk, szentelj meg minket igédvel! / A te igéd igazság.” Evangéliumolvasásnál: „Ez a mai nap evangéliuma. / Áldunk téged, Krisztusunk!”

IGEOLVASÁS (LEKCIÓ) I.

A lelkész vagy a lektor felolvassa az ünnepre kijelölt első igeszakaszt.

Az igeolvasást bejelentő és lezáró mondatok a következők.

Ószövetségi szakasz esetén:

Lelkész: Hallgassa meg a gyülekezet Isten igéjét! Az ószövetségi olvasmányt megírva találjuk ... könyve ... fejezetének ... versétől [a ... versig]:

A gyülekezet feláll, és az igeolvasásokra való válasz végéig állva marad.

A lektor felolvassa az igeszakaszt.

Az igeszakasz végén:

Lelkész:

Áldjuk az U - rat, mert ir - gal - mas,

Gyülekezet:

és beszéde meg - ma - rad - ö - rök - ké.

*Vagy
levélbeli igénél:*

Az ünnep epistoláját megírva találjuk ... levele ... fejezetének ... versétől [a ... versig]:

Az igeszakasz végén:

Lelkész:

Urunk, szentelj meg minket i-géd-del!

Gyülekezet:

A te i-géd i-gaz-ság.

*Vagy
evangéliumnál:*

Hallgassa meg a gyülekezet az ünnep evangéliumát!

Az evangélium bejelentése után, felolvasása előtt – a böjti időt kivéve – a gyülekezet halleluját énekel:

Előénekes, majd gyülekezet:

Hal - le - lu - ja, hal - le - lu - ja, hal - le - lu - ja!

Isten igéjét olvasom ... evangéliuma ... fejezetének ... versétől [a ... versig]:

Az evangéliumi szakasz végén:

Lelkész:

Ez a mai nap e-van-gé - li - u - ma.

Gyülekezet:

Ál - dunk té - ged, Krisz - tu - sunk.

IGEOLVASÁS (LEKCIÓ) II.

A lelkész vagy a lektor felolvassa az ünnepre kijelölt második igeszakaszt. Az igeszakaszt bejelentő és lezáró mondatok azonosak az első igeolvasásnál jelzettekkel.

Lelkész: Hallgassa meg a gyülekezet Isten ígését!

Levélbeli igénél:

Az ünnep epistoláját megírva találjuk ... levele ... fejezetének ... versétől [a ... versig]:

Vagy
evangéliumnál:

Hallgassa meg a gyülekezet az ünnep evangéliumát!

Az evangélium bejelentése után, felolvasása előtt – a böjti időt kivéve – a gyülekezet halleluját énekel.

Isten ígését olvasom ... evangéliuma ... fejezetének ... versétől [a ... versig]:

ELŐJÁTÉK ÉS AZ ÜNNEP ÉNEKE (GRADUÁLÉNEK)

Ez lehet graduálének vagy a Szentlelket segítségül hívó ének is. (Az énekrendet lásd a 10. fejezetben.) Az előjáték a graduálének feldolgozása legyen.

IGEHIRDETÉSI ALAPIGE

Lelkész: Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és a mi Urunktól, Jézus Krisztustól! Hallgassa meg a gyülekezet az ige hirdetés alapigéjét, amelyet egyházunk a mai ünnepnapra rendelt! Megírva találjuk ... könyve ... fejezetében a ... verstől:

Az igeszakasz végén a lelkész és a gyülekezet a megfelelő választ (responzumot) énekli (lásd az olvasmányról). Evangéliumi alapige esetén a bejelentés után halleluját is énekel.

IGEHIRDETÉS

[A prédikációt követően rövid csendet tarthatunk, vagy néhány mondatos szabad imádság is elhangozhat.]

[IGEHIRDETÉSI ÉNEK]

Az igehirdetésre a gyülekezet énekverssel válaszolhat a szószékről bejelentett szám szerint, vagy csendes orgonajáték vezethet át a hitvalláshoz. Ha nincs énekvers vagy orgonajáték, a hitvallás közvetlenül az igehirdetéshez kapcsolódik.
(Az igehirdetés témájához illő énekkari szolgálat is helyet kaphat.)

(KERESZTELÉS)

Amennyiben az istentiszteleten kereszteleés van, úgy az igehirdetési ének helyén kereszteleési éneket is énekelhetünk, és a hitvallást a kereszteleés keretén belül mondjuk.

HITVALLÁS (CREDO)

Az első padok egyikében (lehetőleg jól látható helyen) egy gyülekezeti tag feláll, és elkezd a hitvallást, melyet a gyülekezet állva folytat.

Amennyiben az istentiszteleten kereszteleés van, úgy a hitvallás a kereszteleés keretén belül hangzik el.

Apostoli hitvallás

*Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtőjében.
És Jézus Krisztusban, az ő egyszülött Fiában, a mi Urunkban, aki fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától, szenvedett Poncius Pilátus alatt; megfeszítették, meghalt és eltemették. Alászállt a poklokra, harmadnapon feltámadt a halottak közül, fölment a mennybe, ott ül a mindenható Atya Isten jobbján, onnan jön el ítélni élőket és holtakat.*

Hiszek Szentlélekben. Hiszem az egyetemes anyaszentegyházat, a szentek közösségét, a bűnök bocsánatát, a test feltámadását és az örök életet. Ámen.

Vagy:

Niceai hitvallás

Hiszek az egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek, minden láthatónak és láthatatlannak teremtőjében.

Hiszek az egy Úrban, Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában, aki az Atyától született minden idő előtt, Isten az Istentől, világosság a vilá-

gosságtól, valóságos Isten a valóságos Istentől; született és nem teremtetett, az Atyával egylényegű, és általa lett minden. Érettünk, emberekért és üdvösségünkért leszállt a mennyből. Megtestesült a Szentlélektől és Szűz Máriától, és emberré lett. Keresztre feszítették értünk Poncius Pilátus alatt, kínhalált szenvedett, és eltemették, harmadnapon feltámadt az Írások szerint, fölment a mennybe, ott ül az Atya jobbján, újra eljön dicsőségben ítélni élőket és holtakat, és uralmának nem lesz vége.

Hiszek a Szentlélekben, Urunkban és éltetőnkben, aki az Atyától és a Fiútól származik, akit az Atyával és a Fiúval együtt imádunk és dicsőítünk, és aki szólt a próféták által. Hiszem az egy, szent, egyetemes és apostoli egyházat. Vallom az egy keresztséget a bűnök bocsánatára. Várom a holtak föltámadását és az eljövendő örök életet. Ámen.

HIRDETÉS

A lelkész által előre megírt hirdetés tájékoztat a gyülekezet előtt álló alkalmakról, és utal az általános könyörgés témáira.

[ÉNEKARI SZOLGÁLAT VAGY GYÜLEKEZETI ÉNEK]

Az énekkari szolgálatnak általában ez a helye, de gyülekezeti énekvers is elhangozhat itt. Ez alatt össze lehet gyűjteni az offertóriumot.

ÁLTALÁNOS KÖNYÖRGŐ IMÁDSÁG (ORATIO OECUMENICA)

A lelkész keretimádsággal kezdi és zárja a könyörgést. A lektorok elmondják az egyes (rövid) kéréseket, amelyek így fejeződnek be:

Lektor: ... Jézus Krisztusért kérünk,

Gyülekezet: **Urunk, hallgass meg minket!**

A zárómondatnál:

Lelkész: ... az Úr Jézus Krisztus által.

Gyülekezet: **Ámen.**

Kivételes esetben elképzelhető a könyörgés egyszerű formája.

Ha az istentiszteleten nincs úrvacsora, akkor itt következik a Miatyánk, az áldás és a záróének.

ÚRVACSORAI ÉNEK (VAGY ÉNEKVERS)

Itt elsősorban úrvacsorai témájú vagy ún. Jézus-éneket énekeljünk. Bűnbánati éneket csak akkor válasszunk, ha abban a kegyelem ígéje is megszólal.

AZ ÚRVACSORA BEVEZETÉSE (SURSUM CORDA)

A lelkész a gyülekezet felé fordul:

Lelkész: Az Úr le - gyen ve - le - tek! *Gyülekezet:* És a te lel - ked - del!

Lelkész: E - mel - jük fel szí - vün - ket! *Gyülekezet:* Föl - e - mel - jük az Úr - hoz!

Lelkész: Adjunk hálát az Úrnak, a mi Istenünknek! *Gyülekezet:* Méltó ez és i - gaz!

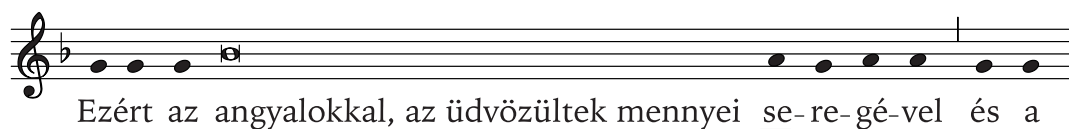
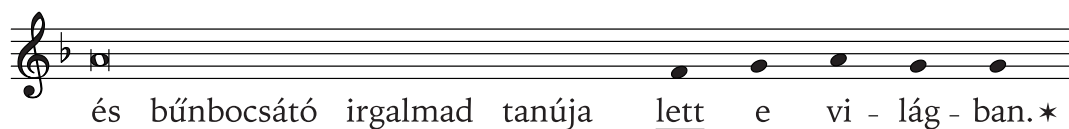
NAGY HÁLAADÓ IMÁDSÁG (PRAEFATIO)

Lelkész az oltár felé fordul. Példa a Praefatio általános használatára:

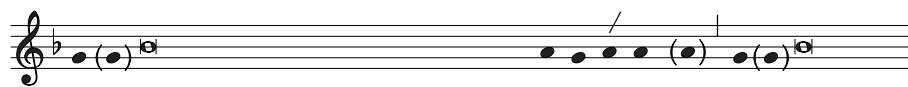
Lelkész:

Mert valóban méltó és igaz, illő és üd - vös - sé - ges,
 hogy mindenkor és mindenhol hálát ad - junk ne - ked,
 mindenható Istenünk és A-tyánk, a Jé - zus Krisz- tus ál - tal,
 * a - ki országodba hí - vott el min - ket,

*A nagy hálaadó imádság betéteit lásd a 12. fejezetben. A két- vagy háromszakos szöveget az alábbi dallamra kell alkalmazni:

SZENT, SZENT, SZENT! (SANCTUS)

A gyülekezet feláll, és a Pax végéig állva marad.

A német evangélikus hagyomány szerint, a Missa „De angelis” alapján.

A

Gyülekezet:

B

Ógyházi hagyomány szerint, a „Missa Mundi” alapján.

Gyülekezet:

Szent, szent, szent a Seregek Ura, Is-te-ne! Di-cső-sége betölti
a mennyet és a föl-det! Hozsán-na a magas-ság-ban! Ál-dott,
a - ki jön az Úr ne-vé-ben! Ho-zsán-na a ma-gas-ság - ban!

A liturgikus istentiszteleti rend következő része kétféle dallammal énekelhető. Az egyszerűbb dallamváltozat folytatólagosan itt következik, az eddig használt dallamok szerinti folytatáshoz pedig lapozzunk a 90. oldalra, az „Úrvacsorai rend folytatása az Agenda dallamai szerint” címsorhoz.

AZ ÚRVACSORAI REND FOLYTATÁSA EGYSZERŰBB DALLAMMAL

A SZENTLÉLEK HÍVÁSA (EPIKLÉZIS)

Lelkész:

Szent vagy, Urunk, és nagy a te irgalmad, elítéled a bűnt,
de megmented a bűnösöket szeretett Fiad é - le - te á - rán.
Ételt és italt adsz az embereknek, hogy életük legyen, és
boldogan adjanak há-lát te - né - ked. Nekünk pedig lelki ételt

és italt és örök életet adott Jézus Krisztus által. Ezért a nagy
 irgalmadért áldunk, és ké-rünk, amikor most Jézus Krisztus
 parancsának engedelmeskedünk, küldd el Szentlelkedet, hogy
 Krisztus teste legyen kenyérünkkel ebben a kenyérben, és vére
 legyen italunkká ebben a bor-ban. Minket is szentelj meg, hogy
 ajándékozd testvéri közösségben üdvösségün-ket mun-kál - ja.

Vagy:

Lelkész:

Szent vagy, Urunk, és nagy a te irgalmad, elítéled a bűnt, de
 megmented a bűnösöket szeretett Fiad éle-te á-rán. Ezért a nagy
 irgalmadért áldunk, és kérünk, küldd el Szentlelkedet, hogy
 Krisztus testét és véré-t vegyük üdvösségünkre ebben a
 kenyérben és bor - ban, és így testvéri község-gé le-gyünk.

Lelkész:

A mi Urunk, Jézus Krisztus azon az éjszakán, amelyen el-á-rultatott,
 kezébe vette a kenyeret, hálát adott, megtörte, tanítványainak adta,
 és ezt mondta: Vegyétek, egyétek, ez az én testem, + amely tiérte-tek
 a-datik. Ezt cselekedjétek az én emléke-ze-tem-re. Hasonlóképpen,
 mi - u-tán vacsorált, kezébe vette a kelyhet is, hálát adott,
 nekik adta, és ezt mondta: Igyatok ebből mindnyájan, ez a
 kehely az új szövetség az én vé-remben, + amely tiértetek és sokakért
 kiontatik a bűnök bo - csá - na - tá - ra. Ezt cse - le - ked - jé - tek,
 valamennyiszer isszátok, az én emlé - ke - ze - tem - re.

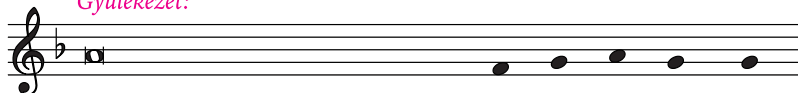
A lelkész (amennyiben az oltár előtt áll) a gyülekezet felé fordulva, kezében a kehellyel és a cibóriummal így folytatja:

Lelkész:

Í - me, megváltásunk szent tit - ka!

Gyülekezet:

Halálodat hirdetjük, Urunk, a - míg el nem jössz!

Vagy (az oltár felé fordulva):

Lelkész:

E - zért valamennyiszer eszünk e kenyérből, és i - szunk
e ke - hely - ből, az Úr halálát hirdetjük, a - míg el nem jön.
Mert méltó a megö - le - tett Bárány, hogy övé legyen az áldás és
a tisz - tes - ség, a dicsőség és a hatalom örök - kön - ö - rök - ké.

EMLEKEZZÉL MEG, URUNK... (ANAMNÉZIS)

A lelkész az oltár felé fordulva énekl:

Lelkész:

Ké - rünk, Istenünk, emlékezzél meg szeretett Fiad értünk viselt
szenvadáséről és haláláról, áraszd ki Szentlelkedet mindnyájunkra,
hogy Megváltónk keresztjének titkát ünnepeelve föltámadásának

erejében részesüljünk. Emlékezz meg egyházadról, amelyet Krisztus
vérén váltottál meg. Órizd hitét, tartsd meg békességben, és add meg
tel-jes egységét. [Emlékezz meg püspökeinkről, pásztorainkról,
előljáróinkról és mindazokról, akik egyhá-zad-ban szolgálnak.
Órizz meg bennünket a szentek közös - sé - gé - ben.
Emlékezz meg, Urunk, azokról, akik Krisztus békességében
távoztak ebből az életből, és minden elhunytól, akiknek
hitét egyedül te is-me-red.] Imádunk és dicsérünk téged
Jézus Krisz-tus ál - tal, mert őáltala, ővele és ő-ben-ne
a tiéd, mindenható Atyaisten, a Szentlé-lek-kel egy-ség-ben
minden tisztelet és dicsőség most és mind-ö-rök-ké. Á - men.

MIATYÁNK

A gyülekezet a lelkész vezetésével együtt énekli.

Lelkész: *Gyülekezet:*

Mi Atyánk, a-ki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te ne-ved,
jöjjön el a te országod, legyen meg a te a-ka-ra-tod, amint a
mennyben, úgy a föl-dön is. Min-den-na-pi ke-nye-rün-
ket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vét-ke-in-
ket, miképpen mi is meg-bo-csá-tunk az el-le-nünk vét-ke-zők-
nek, és ne vígy minket kí-sér-tés-be, de szabadíts meg a go-nosztól,
mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

AZ ÚR BÉKESSÉGE (PAX)

Lelkész:

Az Úr békessége legyen mindenkor veletek!

Gyülekezet:

És a te lel - ked - del!

Lelkés:

Köszöntsük egymást a békes-ség je-lé-vel!

Gyülekezet:

Legyen békesség köz-tünk min-den-kor!

A Paxot a gyülekezet tagjai egymás felé fordulva mondják („Békesség néked”), és kézfogással adják tovább. A Pax után a gyülekezet helyet foglal.

ISTEN BÁRÁNYA (AGNUS DEI)

A A német evangélikus hagyomány szerint, Luther dallama (1528) alapján.

Gyülekezet:

Krisztus, Isten Báránya, ki a világ bűnét hordozod, irgalmazz nekünk!
Krisztus, Isten Báránya, ki a világ bűnét hordozod, irgalmazz nekünk!

Krisztus, Isten Báránya, ki a világ bűnét hordozod, add nekünk békédet!

Á - - men.

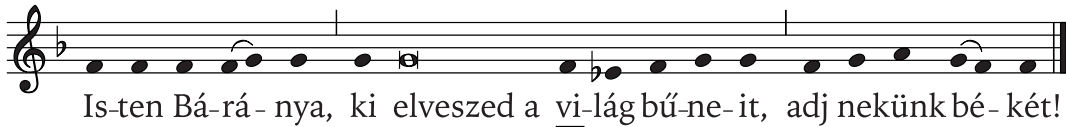
B Ógyházi hagyomány szerint, a „Missa Mundi” alapján.

Gyülekezet:

Is-ten Bá-rá-nya, ki elveszed a vi-lág bű-ne-it, irgalmazz nekünk!

Is-ten Bá-rá-nya, ki elveszed a vi-lág bű-ne-it, irgalmazz nekünk!

KRISZTUS TESTÉNEK ÉS VÉRÉNEK VÉTELE (COMMUNIO)

Lelkész: Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondd, és meggyógyul az én lelkem.

Vagy:

Úr Jézus Krisztus, aki halott voltál, de íme, élsz örökké, és mindent megteszel üdvösségünkre, add meg most mindenkinek azt, amire szüksége van: a kételkedőnek hitet, a gyengének állhatatosságot, a keményszívűnek megtérést, az elesettnek új erőt, az aggódónak megnyugvást és a szomorkodónak vigasztalást! Egyesíts minket szent tested és véred közösségében, hogy valamennyien részesüljünk minden értelmet meghaladó békességében, és megízleljük eljövendő országod örömét!

Gyülekezet: **Amen.**

(Kitárt, hívogató karral:)

Lelkész: Íme, minden kész! Jöjjetek az Úr megterített asztalához!
[Ízleljétek és lássátok, hogy jó az Úr!]

Sumptio esetén először a lelkész vesz úrvacsorát, majd indul, és adja az ostyát.

Az ostyánál: Ez Krisztus teste. A kehelynél: Ez Krisztus vére.

Vagy:

Vegyétek és egyétek, ez a mi Urunk, Jézus Krisztus teste, amely értetek adatott. Igyatok ebből mindnyájan, ez Krisztus vére, amely értetek ki-ontatott bűneitek bocsánatára.

Az egyes „köröknél” a köszöntés:

Békesség néktek!

A „kör” befejezésénél:

Jézus Krisztus teste és vére tartson meg titeket az igaz hitben, a szeretetben az örök élet reménységére!

Vagy:

Menjetek el békességgel, és teremjétek az új élet áldott gyümölcseit!

Az úrvacsoraosztás alatt a gyülekezet hálaadó éneket énekel, vagy a kántor ide illő művet játszik (sub communion).

IMÁDSÁG (POSTCOMMUNIO)

Az úrvacsorai eszközök méltó elrendezése után a lelkész a gyülekezet felé fordul:

Lelkész: *Gyülekezet:*

Áldjátok az Urat, mert jó! És örök az ő ir-gal-ma!

Ha hagyományos oltár van, akkor a lelkész az oltár felé fordulva folytatja:

Lelkész: Áldunk téged, mindenható Istenünk, hogy örömet és békességet ajándékoztál igédben és Krisztus Urunk testének-vérének közösségében. Kérünk, őrizd meg bennünk ennek a közösségnek minden áldását, hogy erős hittel ragaszkodjunk hozzád, és őszintén szeressük embertársainkat, az Úr Jézus Krisztus által.

Vagy:

Urunk, magasztalásodat hallotta fülünk: add, hogy süket legyen a veszekedés és a békétlenség hangjára. Nagy szeretetedet látta szemünk: add, hogy meglássa a megígért örök életet. Dicséretedet énekelte nyelvünk: add, hogy az igazat vallja ezután. Templomodban járt a lábunk: add, hogy a világosság útján járjon ezután. Testedből részesült a testünk: add, hogy új életet éljen ezután. Hála neked kimondhatatlan jószágodért!

V. KÜLDÉS, ÁLDÁS

ELBOCSÁTÁS

A lelkész a gyülekezet felé fordul.

Lelkész: Testvéreim! Menjetek, és hirdessétek az Úr halálát és feltámadását! Tanúskodjatok szeretetéről! Megízleltétek a bűnbocsánat örömét, építsétek hát a testvéri közösséget az emberek között megbocsátással és áldozatos szeretettel!

A gyülekezet a küldés és az áldás között énekelheti a magyar nemzeti himnuszt.

ÁLDÁS

A lelkész az ároni vagy a szentháromsági áldást énekli/mondja.

Ároni áldás:

Lelkész:

Az Úr áldjon meg, és őrizzen meg té-ged! Az Úr világosítsa meg
az ő arcát terajtad, és könyö-rül-jön raj-tad! Az Úr fordítsa az ő
ar-cát te-fe-léd, **+** és adjon neked bé-kes-sé-get! *Gyülekezet:* Á - men.

Vagy
szentháromsági áldás:

Lelkész:

Áldjon meg titeket a minden-ha-tó Is-ten, az Atya és **+** a Fi-ú
és a Szentlélek! *Gyülekezet:* Á - men.

ZÁRÓÉNEK

A gyülekezet az istentiszteletet záró, az alkalomhoz illő – lehetőség szerint az egyházi évvel egybeeső, a hétköznapok újtaira indító – éneket énekel.

UTÓJÁTÉK

A gyülekezet az utójátékot lehetőleg ülve hallgassa meg. Amennyiben az istentisztelet elején a szolgálattelvők bevonulnak, úgy itt következik a kivonulás.

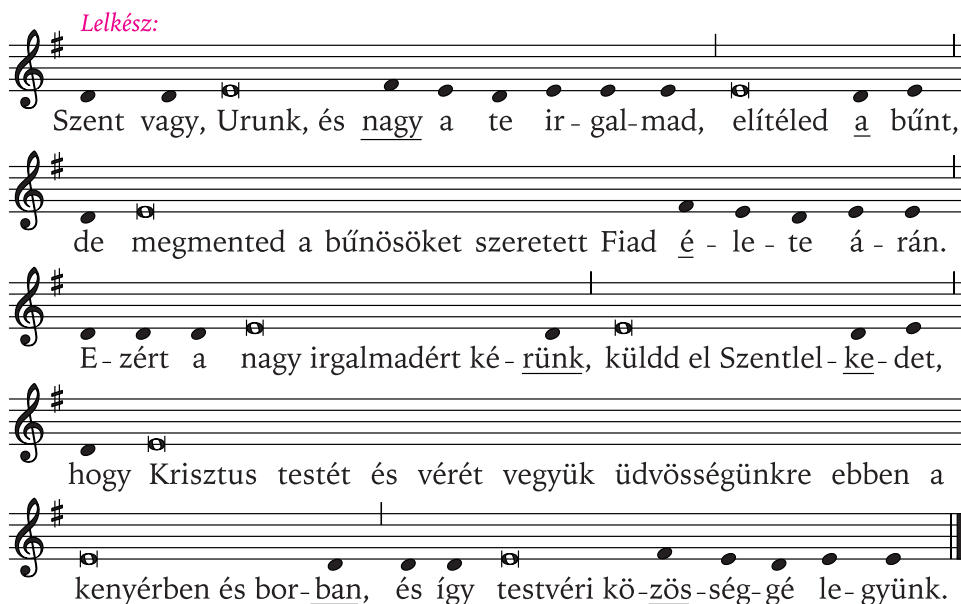
A SZENTLÉLEK HÍVÁSA (EPIKLÉZIS)

Lelkés:

Szent vagy, Urunk, és nagy a te irgalmad, elítéled a bűnt, de
 megmented a bűnösöket szeretett Fiad élete á-rán. Ételt és italt
 adsz az embereknek, hogy életük legyen, és boldogan adjanak
 há-lát tenéked. Nekünk pedig lelki ételt és italt és örök életet
 adtál Jézus Krisz-tus ál-tal. E-zért a nagy irgalmadért áldunk,
 és kérünk, amikor most Jézus Krisztus parancsának engedel-
 meskedünk, küldd el Szentlelke-det, hogy Krisztus teste legyen
 kenyérünké ebben a kenyérben, és vére legyen italunkká
 ebben a borban. Min-ket is szentelj meg, hogy ajándéko-
 d testvéri közösségben üdvös - sé - gún - ket mun - kál - ja.

Vagy:

Lelkész:

Szent vagy, Urunk, és nagy a te ir - gal - mad, elítéled a bűnt,
de megmented a bűnösöket szeretett Fia-d é - le - te á - rán.
E - zért a nagy irgalmadért ké - rünk, küldd el Szentlel - ke - det,
hogy Krisztus testét és véré-t vegyünk üdvösségünkre ebben a
kenyérben és bor - ban, és így testvéri kö - zös - ség - gé le - gyünk.

SZERZÉSI IGÉK

A

Lelkész:

A mi Urunk, Jé - zus Krisztus azon az éj - sza - kán, a - me - lyen
el - á - rul - ta - tott, ke - zé - be vet - te a kenyeret, há - lát a - dott, megtörte,
ta - nít - vá - nyainak ad - ta, és ezt mondta: Vegyétek, e - gyé - tek,
ez az én testem, + amely ti - ér - te - tek a - da - tik. Ezt cse - le - ke - d - jé - tek

az én emlé-ke-ze-tem-re. Hasonlóképpen, miután vacsorált, kezébe
 vet-te a kelyhet is, hálát adott, nekik ad-ta, és ezt mondta: Igyatok
 ebből mindnyájan, ez a kehely az új szövetség az én véremben,
 amely ti-ér-te-tek és sokakért ki-on-ta-tik bűnök bo-csá-na-tá-ra.
 Ezt csele-kedjétek, valamennyiszer isszátok, az én emlé-ke-ze-tem-re.

A lelkész (amennyiben az oltár előtt áll) a gyülekezet felé fordulva, kezében a kehellyel és a cibóriummal így folytatja:

Lelkész:

Í - me, megváltá - sunk szent tit - ka!

Gyülekezet:

Halálokat hirdetjük, Urunk, a - míg el nem jössz!

Vagy
 (az oltár felé fordulva):

Lelkész:

Ezért valamennyiszer eszünk e kenyérből, és isszunk e kehelyből,
 az Úr ha-lá-lát hirdetjük, a-míg el nem jön. Mert méltó a

megöletett Bá-rány, hogy övé legyen az ál-dás és a tisz-tes-ség,
a di - csőség és a ha - ta - lom ö - rök-kön - ö - rök - ké.

B

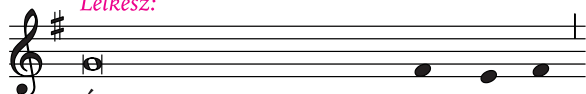
A szlovák hagyomány szerint:

Lelkész:

A mi Urunk, Jézus Krisztus azon az éjszakán, amelyen elárultatott,
kezébe vette a kenyeret, hálát adott, megtörte, tanítványainak adta,
és ezt mondta: Vegyétek, egyétek, ez az én testem, + amelytiértetek
a-da-tik. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre. Hasonlóképpen,
miután vacsorált, kezébe vette a kelyhet is, hálát adott, nekik adta,
és ezt mondta: Igyatok ebből mindnyájan, e kehely az új szövetség az
én véremben, + amelytiértetek és sokakért kiontatik bűnök bocsánatára.
Ezt cselekedjétek, valamennyiszer isszátok az én emlékezetemre.

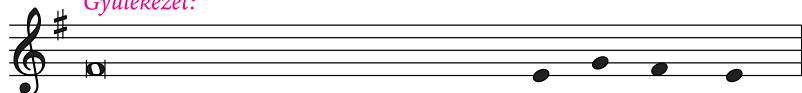
A lelkész (amennyiben az oltár előtt áll) a gyülekezet felé fordulva, kezében a kehellyel és a cibóriummal így folytatja:

Lelkész:

Íme, megváltásunk szent tit-ka.

Gyülekezet:

Halálokat hirdetjük, Urunk, amíg el nem jössz.

Vagy:

Lelkész:

E-zért valamennyiszer eszünk e ke-nyér-ből és iszunk

e kehely-ből, az Úr halálát hirdetjük, amíg el-jö-vend. Mert

méltó a megö-le-tett Bá-rány, hogy övé legyen az áldás és

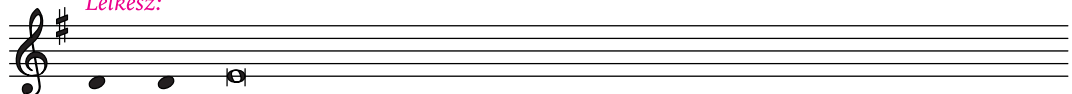
a tisztesség, a dicsőség és a hata-lom ö-rök-kön-ö-rök-ké.

EMLÉKEZZÉL MEG, URUNK... (ANAMNÉZIS)

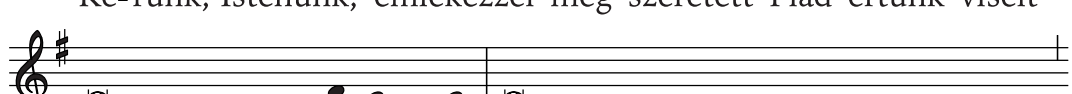

A+B

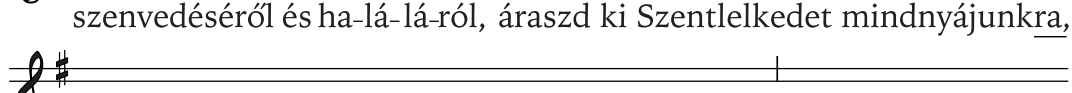
Lelkész:

Ké-rünk, Istenünk, emlékezzél meg szeretett Fiad értünk viselt

szünetéről és ha-lá-lá-ról, áraszd ki Szentlelkedet mindnyájunkra,

hogy Megváltónk keresztjének titkát ünnepelve föltámadásának

erejében ré-sze-sül-jünk. Emlékezzél meg egész anyaszentegy -
házadról, a-me-lyet Krisztus vérén váltottál meg. Órizz hitét, tartsd
meg béke-ségben, és add meg tel-jes egy-sé-gét. [Emlékezz meg
püspökeinkről, pásztorainkról, elöljáróinkról és mindazokról,
akik egyházadban szolgál-nak. Órizz meg bennünket a szentek
közösségében. Emlékezz meg, Urunk, azokról, a-kik Krisztus
béke-ségében távoztak ebből az élet - ből, és minden elhunyt-ról,
akiknek hitét egyedül te ismered.] Imádunk és dicsérünk téged
Jé - zus Krisz-tus ál - tal, mert őáltala, ővele és őbenne
tiéd, mindenható Atyaisten, a Szentlélekkel egység - ben
minden tisztelet és dicsőség most és mind-ö - rök-ké. *Gyülekezet:* Á - men.

MIATYÁNK

A gyülekezet a lelkész vezetésével együtt énekli.

A

Lelkész: *Gyülekezet:*

Mi Atyánk, a-ki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te ne-ved,
jőjjön el a te országod, legyen meg a te a-ka-ra-tod, amint a
mennyben, úgy a föl-dön is. Min-den-na-pi ke-nye-rün-ket
add meg nekünk ma, és bocsásd meg vét-ke-in-ket, miképpen
mi is meg-bo-csá-tunk az el-le-nünk vét-ke-zók-nek,
és ne vígy minket kí-sér-tés-be, de szabadíts meg a go-nosztól,
mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

B

A szlovák hagyomány szerint:

Lelkész: *Gyülekezet:*

Mi A-tyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved,
jőjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben,

úgy a földön is. Min-den-napi kenyerünket add meg ne-künk
 ma, és bocsásd meg vét - ke - in - ket, miképpen mi is
 megbocsátunk az ellenünk vét - ke - zőknek, és ne vígy minket
 kí - sér - tés - be, de szabadíts meg a go - nosztól, mert ti - éd
 az ország, a hatalom és a dicsőség mindörök - ké. Á - men.

AZ ÚR BÉKESSÉGE (PAX)

Lelkész:

Az Úr békessége legyen mindenkor veletek!

Gyülekezet:

És a te lel - ked - del!

Lelkész:

Köszöntsük egymást a békes - ség je - lé - vel!

Gyülekezet:

Legyen békesség köz - tünk min - den - kor!

A Paxot a gyülekezet tagjai egymás felé fordulva mondják („Békesség néked”), és kézfogással adják tovább. A Pax után a gyülekezet helyet foglal.

ISTEN BÁRÁNYA (AGNUS DEI)

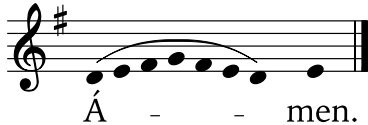
Lelkész (és gyülekezet):

Krisztus, Isten Báránya, ki a világ bűnét hordozod, irgalmazz nekünk!
Krisztus, Isten Báránya, ki a világ bűnét hordozod, irgalmazz nekünk!

Krisztus, Isten Báránya, ki a világ bűnét hordozod, add nekünk békédet!

Á - - - men.

KRISZTUS TESTÉNEK ÉS VÉRÉNEK VÉTELE (COMMUNIO)

Lelkész: Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondd, és meggyógyul az én lelkem.

Vagy:

Úr Jézus Krisztus, aki halott voltál, de íme, élsz örökké, és mindent megteszel üdvösségünkre, add meg most mindenkinek azt, amire szüksége van: a kételkedőnek hitet, a gyengének állhatatosságot, a keményszívűnek megtérést, az elesettnek új erőt, az aggódónak megnyugvást és a szomorkodónak vigasztalást! Egyesíts minket szent tested és véred közösségében, hogy valamennyien részesüljünk minden értelmet meghaladó békességben, és megízleljük eljövendő országod örömét!

Gyülekezet: **Ámen.**

(Kitárt, hívogató karral:)

Lelkész: Íme, minden kész! Jöjjetek az Úr megterített asztalához!
[Ízleljétek és lássátok, hogy jó az Úr!]

Sumptio esetén először a lelkész vesz úrvacsorát, majd indul, és adja az ostyát.

Az ostyánál: Ez Krisztus teste. *A kehelynél:* Ez Krisztus vére.

Vagy:

Vegyétek és egyétek, ez a mi Urunk, Jézus Krisztus teste, amely értetek adatott. Igyatok ebből mindnyájan, ez Krisztus vére, amely értetek ki-
ontatott bűneitek bocsánatára.

Az egyes „köröknél” a köszöntés:

Békesség néktek!

A „kör” befejezésénél:

Jézus Krisztus teste és vére tartson meg titeket az igaz hitben, a
szeretetben az örök élet reménységére!

Vagy:

Menjetek el békességgel, és teremjétek az új élet áldott gyümölcseit!

Az úrvacsoraosztás alatt a gyülekezet hálaadó éneket énekel, vagy a kántor ide illő művet ját-
szik (sub communione).

IMÁDSÁG (POSTCOMMUNIO)

Az úrvacsorai eszközök méltó elrendezése után a lelkész a gyülekezet felé fordul:

Lelkész: *Gyülekezet:*

Áldjátok az Urat, mert jó! És örök az ő ir-gal-ma!

Ha hagyományos oltár van, akkor a lelkész az oltár felé fordulva folytatja:

Lelkész: Áldunk téged, mindenható Istenünk, hogy örömet és békességet aján-
dekoztál igédben és Krisztus Urunk testének-vérének közösségében. Kérünk,
őrizd meg bennünk ennek a közösségnek minden áldását, hogy erős hittel ra-
gaszkodjunk hozzád, és őszintén szeressük embertársainkat, az Úr Jézus Krisz-
tus által.

Vagy:

Urunk, magasztalásodat hallotta fülünk: add, hogy süket legyen a ve-
szekedés és a békétlenség hangjára. Nagy szeretetedet látta szemünk:
add, hogy meglássa a megígért örök életet. Dicséretedet énekelte nyel-
vünk: add, hogy az igazat vallja ezután. Templomodban járt a lábunk:
add, hogy a világosság útján járjon ezután. Testedből részesült a tes-
tünk: add, hogy új életet éljen ezután. Hála neked kimondhatatlan jó-
ságodért!

Gyülekezet: **Ámen.**

ELBOCSÁTÁS

A lelkész a gyülekezet felé fordul.

Lelkész: Testvéreim! Menjetek, és hirdessétek az Úr halálát és feltámadását! Tanúskodjatok szeretetéről! Megízleltétek a bűnbocsánat örömét, építsétek hát a testvéri közösséget az emberek között megbocsátással és áldozatos szeretettel!

A gyülekezet a küldés és az áldás között énekelheti a magyar nemzeti himnuszt.

ÁLDÁS

A lelkész az ároni vagy a szentháromsági áldást éneкли/mondja.

Ároni áldás:

A

Lelkész:

Az Úr áldjon meg, és őrizzen meg téged! Az Úr világosítsa
meg az ő arcát terajta, és könnyőrüljön rajta! Az Úr fordítsa
az ő arcát te feléd, és adjon neked **+** békességet! *Gyülekezet:* Á - men.

Vagy
szentháromsági áldás:

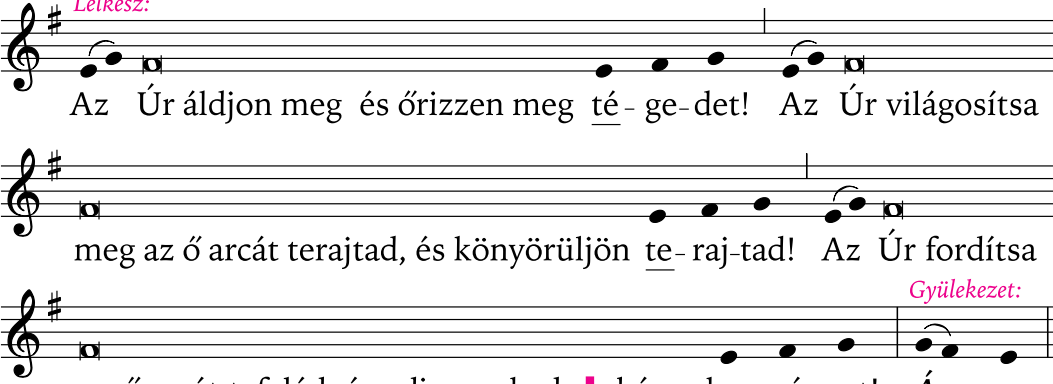
Lelkész:

Áldjon meg titeket a mindenható Isten, az Atya és a **+** Fiú
és a Szentlélek! *Gyülekezet:* Á - men.

B

Vagy
a szlovák hagyomány szerint:

Lelkés:

Az Úr áldjon meg és őrizzen meg té-ge-det! Az Úr világosítsa
meg az ő arcát terajtad, és könyörüljön te-raj-tad! Az Úr fordítsa
az ő arcát tefeléd, és adjon neked **+** bé - kes-sé-get! *Gyülekezet:* **Á** - men.

ZÁRÓÉNEK

A gyülekezet az istentiszteletet záró, az alkalomhoz illő – lehetőség szerint az egyházi évvel egybeesengő, a hétköznapiak útjaira indító – éneket énekel.

UTÓJÁTÉK

A gyülekezet az utójátékot lehetőleg ülve hallgassa meg. Amennyiben az istentisztelet elején a szolgálattelvők bevonulnak, úgy itt következik a kivonulás.

